

Szöllősi Hírek

A Zsongorkő Baráti Kör lapja 2004. július

Robert Schuman: Európáért

Május 1-én tíz közép-kelet európai ország - köztük a miénk, a magyaroké is - csatlakozott az Európai Unióhoz. Azóta községünkben is lobog az Unió zászlója, s rajta a 12 csillagból álló korona.

Az az eszme, amely az Európai Unió megalakulásához vezetett, közvetlenül a II. világháború után kezdett kibontakozni.

Az Európai Unió megálmodója, Robert Schuman 1963-ban kis könyvecskét állított össze jegyzeteiből, felszólalásaiból, újságcikkeiből. Magyar nyelven ez 1991-ben jelent meg először. De akkor úgy látszik, nem nagy érdeklődést váltott ki. Idén Pécsen megjelent ennek második, javított kiadása. Robert Schuman: Európáért. /Mádl Ferenc előszavával./ Ennek alapján állítottam össze írástomat.

***

1950-ben R. Schuman, Franciaország külügyminisztere így látta és tette közzé gondolatait a háború utáni évtized Európájáról:

Nehéz kimondani, de a valóság az, hogy a II. világháború megpróbáltatásai, a velük járó lelki megrázkódtatások kellettek ahhoz, hogy ez az új Európa kialakulhasson. Egy olyan Európa, amely nem önmagát öldöklí a mind tökéletesebben kifejlesztett csodafegyvereivel.

Ezt a R. Schuman által megálmodott Európát Anglia miniszterelnöke, Churchill akadályt nem ismerő cselekvő ereje mentette meg a hitlerizmustól. Hogy pedig a kommunizmus nem uralta el Európát, azt az amerikai hadsereg vezérkari főnökének, G. Marschall előrelátható kezdeményezésének köszönhetjük. /Ez a Marschall később az USA külügyminisztere is volt./

Schuman nagyon jól látta, hogy az általa megtervezett Európa nem fog egy csapásra, egyszeri építés eredményeként létrejönni. Előbb a tényleges szolidaritást kell megteremteni. Ez a félelmetes előrelátás beigazolódt. Lásuk, e fejlődés hogyan is alakult ezekben az időkben, Európában és itt nálunk:

1950-ben a francia kormány ünnepélyes nyilatkozatában Európát választotta. Magyarország határán megerősítették a vasfüggönyt, és szovjet minta szerint megkezdődött az egyház- és vallásüldözés.

1956-ban nyugaton egybehívták az Európai Gazdasági Közösséget előkészítő konferenciát. Magyarországon a nép forradalmat vállalt, hogy megszabaduljon a diktatúrától.

1968-ban, vagyis Schuman könyvének elkészülte után befejeződött a Közös Piac vámuniójának kiépítése. Ugyanakkor Csehszlovákiában a Szovjetunió parancsára öt keleti vazallus ország sietett összetörni a Prágai Tavasz reményét.

1983-ban Robert Schuman álma beteljesedett: Stuttgartban megszületett az Európai Unióról szóló ünnepélyes nyilatkozat. Ugyanakkor Lengyelországban rendkívüli állapotnak nevezett katonai diktatúra uralkodott.

Ebben a korszakban különösen igaz volt az a megállapítás, hogy Európa legalább annyira a nagy szakadások eredménye, mint az egységesítő erőké. Mégis 1989-ben Közép-Európában megkezdődött a rendszerváltás, és Schuman álma megvalósult: „Európa szétदारaboltsága idejétmúlt abszurditássá vált.”

Számunkra ennek eredménye vált 2004-ben valósággá.

Timár György

Környezetvédelmi nevelés és vetélkedő az általános iskolában

A ZSBK Környezetvédelmi munkacsoportja a Földnap rendezvény rossz idő miatt elhalasztott környezettudatos nevelő programját, az iskolaév záró rendezvényeként tartotta meg a sportcsarnokban.

Az iskolások környezetvédő nevelésének aktuális témáját a modern társadalmak egyik legegésőbb kérdése: a környezeti problémák kezelése és a környezet terhelésének gyors növekedése adta, amely mind a jelen, mind a jövő generációjának kulcsfontosságú kérdése. Oktató programunkban a hulladékok keletkezésének csökkentéséről és azok lehetséges hasznosításáról tartottunk szemléltető ismertetőket és gyakorlati bemutatókat.

A hulladékok keletkezéséről, azok fajtáiról, a keletkezési helyekről, növekvő tendenciáiról, a hulladék kezelés hazai és EU előírásairól, valamint a környezettudatos vásárlások és háztartások kialakításának lehetőségeiről Horváth Jenő tartott tájékoztatót. A keletkezett hulladék újrahasznosítási lehetőségének megteremtésére dr. Pallós Zoltán tanította a gyerekeket. Az oktatási célra elkészített mini konténerekkel szemléltette a különféle másodnyersanyagként újrahasznosítható hulladékok gyűjtési formáit. A konyhai és a háztartási zöld hulladék hasznosításának és gazdaságos felhasználásának módszerét Morvay József mutatta be. Az általa összeállított demonstráló komposztládával és komposztálási eszközökkel tanította a résztvevőket a komposztálás technikájára, felsorolva a komposztálható anyagok széles körét.

Az elhangzott tájékoztatók után az iskolások írásos szellemi vetélkedők és gyakorlati feladatok megvalósításával adhattak számot az elsajátított új ismeretekről. A vetélkedési kedv óriási volt.

A vetélkedők lebonyolítását és kiértékelését végző téma felelősök és segítők:

(folytatás a 8. oldalon)

Tartalom:

2-3

**Buzás Andor írása
ZSBK taggyűlés
Önkormányzati rovat**

4-5

**NyTIT tájékoztató
Darázscsapda
A Mi iskolánk**

6-7

**Külföld
Finn testvérkapcsolat**

8

Környezetvédelmi nevelés

Szőlősi Hírek

Felelős kiadó: Holota Jenő
Felelős szerkesztő: dr. Pallós Zoltán
Szerkesztőség: Kővágószőlős, Rákóczi u.2.
Nyomdai munka: Agora nyomda Pécs.
Készült 550 példányban

BUZÁS ANDOR

TISZTELET SOMLÓ HEGYÉNEK

Négydecinyi időben kívánom most megidézni Somló hegy szellemét: azaz addig szólni a tájról és boráról, amíg az onnan ajándékozott hárslevelű palackom maradéka is elfogy... A bazaltorgona oszlop-sípjaiból nyilván most is minden éjjel kiárad az a néma hangverseny: a hőhullámok melódiája a terméskő-szegélyű tőke karzatoknak, amikor a kőből kiszabadult meleg finom áramai borzolgatják a juhfarkat, dolce orgona-játék édesgeti már az olaszrizlinget, hogy hajnalra, amikor szelek támadnak a Kis-Alföld-lapályról vagy a Bakony felől, a kelő Napban már újra töltekezessen sugarakkal a Somló hegy bazalt akkumulátora. Ez a Somló – ahogy a madarak látják – egy hatalmas, akkurátusra horpasztott tetejű vincellér-kalap, amit otffelejttett valaki a lapályon; egy kivénhedt, tüzevesztett tűzhányó, amely napmeleget kéreget a kalapba, hogy azt reflektálja tőkegyermekének. Ezek az éji meleg áramok: megannyi katalizátor – illesztí-olvasztja harmóniába a fűrtökben a színt, illatot, ízt, aromát - találkozásokat szervez a fajtaerény és a dülő lejtésszöge között, adagolja a fénykvótákat a levelek tányérantennáinak, a talajszerkezethez idomítja a honosodva elfélszkelődő szőlőgyökérzetet. A Somló vincellérjeinek dolga tehát a lehető legegyszerűbb: ne erőszakoskodj itt te semmivel, ne szólj bele abba, ami csak a szőlő dolga, de pontosan halld meg a táj, a föld, a növény, a gyümölcs kívánalmait, pontosan értsd a néma szavakat, csak szerverd meg a természetnek ezeket az óhajtott találkozásait. Tehát az itteni kapás dolga a lehető legnehezebb: mert élete túl rövid ahhoz, hogy valaha is eleget tudjon, a féltudással meg nem lehet megalkudni: ez a somlói vincellér paradoxona.

A hegy csak madár-szemmértékkel nagy: alig félezer hektárnyi alapzatról nyúlik fel a félezer méteres csonkakúp: Magyarország húsz klasszikus bortermő tájának legkisebbje. De a legegységesebb, a legzártabb, kemény titkokkal, szép törvényekkel zsúfolt hegy...

Ha onnan a legfölső szőlőteraszok védfaláról tekint alá az ember: a kötöző, vagy kapáltukban hajladozó asszonyok fején szögletesre formált fejkendőket lát, akár északra nézvé: a dobai, vagy délre: a somlóvásárhelyi szorgoskodókon. A vincellér azt mondja: „ egészen babuka-formájú feje van az itteni fehérszőlőnek.” A babuka: a tőkefej megtisztogatására szolgáló, csonkolt sarlóalakú metszőkés hátán egy négyszögletes kinövés neve. Ez a metszőkés változatlanul ugyanaz, mint amit a múzeumlátogató nézeget a „ Pannónia római kori emlékei” feliratú vitrinekben. És bizony Probus császár óta szelektálja, válogatja magához ez a hegy időtálló szőlőfajtaikat és történelem-álló gazda-fajtaikat. Akik tudják, hogy bizonyos szőlőfajta a hegycsúcs éles szeleit kívánják, mert fűrtjeik szellőzködő kedvük és mohók a fényre. De például a tramini egyáltalán nem anyás, nem búvik a melegbe, neki jobb a lankás, az alattibb régió. A hárslevelű meg – amit éppen kortyolgatok – a hegy szoknyabolondja: feljebb nem érdekli semmi, de szinte hörpöli a harmatot, ami bőven kijut neki a hegyszoknyán. Dülök és dülőrészek zsörtölődnek itt örökké a finnyás fajtaikkal, békülnek-simulnak össze a kezesebbjével, és így tapasztalódik ki az ideális találkozás helye, négyzetméterről négyzetméterre, és nemzedékről nemzedékre.

Asomlói bazaltorgona billentyűzetén végül is vincellérkezek játszanak, s a borba be is költözik maga a személyiség, mint aroma az aranycsöppekbe. Amire érkeinkkel felfoghatón eljut szánkig-lelkünkig ez az orgonamuzsika – hadd idézzek egy somlói borkóstoló jegyzőkönyv költészetteli minősítéseiből: a furmint egyre mélyülön sárga már, s valahogy a cédrus aranyára és tiszta vonalaira emlékeztet a savak egyensúlyának szépsége. Ugyanezek a savak játékuk derűjével vonják fénybe az olaszrizlinget. A halványásárga tramini illatában mintha a rózsza köszálna. A 96-os hárslevelű: virág, ananász és áfonya illatú, s íze olyan finoman mélyrétegzett, mint illata. Íz, szín, illat itt is egyetlen dallamvonulat, az ajakérintéstől az utolsó cseppig töretlen ívben, minden durva grádics fok nélkül vezet a bor és az ember önmagát, s így fedi fel magát a varázshegyet is vincelléréivel, babukás fejű asszonyaival, így sűrít, ízesít helyet és történelmet – és köszönet érte Somló – igen jól estél nekem ma, ebéd után.

Miről volt szó a ZSBK júniusi taggyűlésén?

Holota Jenő távolléte miatt dr. Pallós Zoltánné ügyvivő nyitotta meg a gyűlést, felkérte a jelenlévő munkacsoportvezetőket, számoljanak be.

Horváth Jenő környezetvédelemmel kapcsolatban elmondta, hogy a Föld napi kiránduláson elmaradt vetélkedőt június 10-én tartották az iskola tornatermében. Dr. Pallós Zoltán a szelektív hulladékgyűjtésről beszélt a gyerekeknek, majd a gyakorlati vetélkedőt vezette le. A komposztálásról, a környezettudatos háztartásról Morvay József csoportjában hallhattak előadást a tanulók. A vetélkedő tesztlapok kitöltésével, eredményhirdetéssel zárult. Morvay József hozzászólásában javasolta, jó lenne, ha a komposztálást az iskolai konyhával együttműködve meg lehetne valósítani. Horváth Jenő megígérte, hogy az önkormányzat besegít ebbe. Scherz József a gombázás közben tapasztalta, hogy rengeteg szemetet raknak le illegálisan az erdőben, sok az eldobott akkumulátor is. Horváth Jenő szerint idén is meg kellene hirdetni a használt akkumulátorok összegyűjtését.

Varga Géza a kertbarát munkacsoport vezetője tájékoztatott, hogy az augusztusi szentlőrinci gazdanapokra igény szerint idén is szervez a ZSBK látogatást.

Kovács Sándorné kulturális munkacsoport-vezető betegsége miatt csak később kapcsolódott be a ZSBK munkájába, de a Vörös dombra tervezett pihenőpadok és asztalok ügyében már tett lépéseket. Felállításhoz kérte a tagság segítségét. Ötletet kért az idei nyári piknik megrendezéséhez.

Kis Lászlóné javasolta, hogy a padok, asztalok, felállításával összekötve lehetne az összejövetelt megrendezni, egyben megtörténhetne azok felavatása is.

Sándor Tibor elmondta, hogy Holota Jenő részt vett a NyTIT értekezletén. Itt döntöttek a támogatások összegéről. Ebben az évben olyan kirándulásra van lehetőség, mely a radioaktív hulladék elhelyezésével kapcsolatos kutatások munkálatainak megtekintését is magába foglalja. Ősz előtt valószínű, nem kerül erre sor. A közvetlen környeze-

tünkben gyakorlatilag kutatómunka nem folyik.

Mint polgármester tájékoztatót a Képiró nyári alkotótábor programjáról, amire júl. 2-11 ig kerül sor.

Varga Géza, mint alpolgármester elmondta, hogy idén a Mediterrán őszi megyei rendezvény megnyitójára szept. 4-én Kővágószőlősn kerül sor, főzőverseny is lesz, kéri a tagok aktív részvételét.

Sándor Tibor a csatornázással kapcsolatban előadta, hogy azért csúszik a munkálatok megkezdése, mert újabb pályázati lehetőséghez jutott az önkormányzat, de a pályázat befogadásáig nem lehet a munkát megkezdni. A tornacsarnok tetejének megjavítására is pályázni szeretnének, nagyobb összeg elnyerésében bízva, az egész létesítmény felújítását szeretnék megoldani.

Beszélt még a kistérségi központok kialakításáról is. Kővágószőlős a pécsihez tartozna. Ezen belül az oktatás és az orvosi ügyeleti rendszer központosítását tervezik felsőbb szintről. Ez mindenféleképpen az önkormányzatiság megnyirbálását jelentené. 24 óras

orvosi ügyeletet szerveznek Pécssett és munkaidőn kívül, illetve munkaszüneti napokon oda fordulhatnak a rászorulóknak. Dr. Pallós Zoltánné szerint a fálvak elsorvasztásához vezetnek ezek a központosító intézkedések.

Sándor Tibor szerint ennek kitalálói csak a pénzügyi szempontokat veszik figyelembe.

Köszegi János a radon szint mérés eredményeinek közvételénél a pontos számadatok megjelölését hiányolta, valamint kifogásolta, hogy a falut érintő fórumokon /RHK Kht, ÁNTSZ/ kevés önkormányzati képviselő vett részt.

Sándor Tibor szerint a radon-mérésnél még egy vizsgálatot végeznek és a két mérés átlagának eredményét pontosan közlik majd. Ő is sajnálatosnak tartja a képviselők távolladását, amit testületi ülésen szóvá is tett.

A tagság elfogadta, hogy júliusban nem tartanak taggyűlést, ha valamilyen programot szerveznek a nyárra, arról mindenkit értesítenek. Ezután Dr. Pallós Zoltánné a taggyűlést bezárta

Önkormányzati rovat

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi szolgálat levele

A Polgármesteri Hivatal az alábbi levelet kapta:

„Tisztelt Polgármester Úr!

A kővágószőlősi lakosság kérdőíveinek feldolgozása részben megtörtént. Sajnálatos dolog, hogy vagy érdektelenség, vagy egyéb más ok miatt a 18 év feletti lakosságnak csak 43%-a juttatta vissza a kitöltött kérdőíveket. Tekintettel a daganatos betegek alacsony számára, nagyon fontos lenne a statisztika értékelésénél, hogy több adat álljon rendelkezésünkre. Ezért kérjük, mint polgármester, nyomatékosan hívja fel a lakosok figyelmét, akik még nem töltötték ki a kérdőíveket, hogy ezt haladéktalanul pótolják. Ellenkező esetben – a kis számok miatt – az adatok értelmezése során nem tudunk korrekt statisztikai összefüggéseket felállítani.

Üdvözlettel: Dr. Antall Ilona megyei tisztifőorvos”

Sajnálattal tapasztalom, hogy a lakosság érdektelenségből, lustaságból nem szolgáltatta be a kitöltött kérdőíveket. Úgy látszik sokaknak ez az egész ügy nem fontos. Kérem azokat, akik még nem adták le a kitöltött kérdőíveket, szíveskedjenek azt mielőbb megtenni. Ez mindannyiunk érdeke!

Sándor Tibor polgármester

Megjelent a Nyugat-Mecseki Tájéoló!

Július elején lezajlott az első helyszínbemjárás két kutatási helyszínen.

Ahogy már arról a Nyugat-Mecseki Gyorsinfóban hírt adtunk, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kht. és a MECSEKÉRC Környezetvédelmi Rt. együttműködésében, a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás segítségével útjára indult a térségben végzett kutatásokat kísérő lakossági tájékoztató kiadvány, a Nyugat-Mecseki Tájéoló.

A szerkesztők szándéka szerint a lap rendszeresen beszámol majd a kutatások előrehaladtáról és eredményeiről – megszólaltatva a munkában dolgozó szakembereket. Mindezeket túl hírt ad majd a térségben élők életéről, a falvak fejlődésének állomásairól is. Részletek, megfontolásra érdemes mondatok az első számból:

"... A számos szakértő véleménye szerint az egyfajta nemzeti kincsnek is tekinthető 260 millió éves agyagkő formáció - tudományos nevén a Bodai Aleurolit Formáció - kutatásának megismerésének lesz majd helyszíne a tervezett kutató laboratórium.

... Őszinte örömmre szolgál, hogy most az elsőként köszönhetem az új térségi lap, a Nyugat-Mecseki Tájéoló olvasóit. A lap kiadását és terjesztését az a közös igény és elhatározás hozta létre, hogy az itt élők folyamatos tájékoztatását egy rendszeresen megjelenő térségi lap tudja a legjobban szolgálni."

(idézet Dr. Hegyháti József, az RHK Kht. ügyvezető igazgatójának köszöntőjéből)

"A végzett tevékenységről most is, és a későbbiekben is nyíltan és mindenre kiterjedően szeretnénk tájékoztat-

ni az érintett települések lakosságát."

(részlet Papp Béla, a Mecsekérc Környezetvédelmi Rt. vezérigazgatójának köszöntőjéből)

"Mindenkinek számára az lenne a jó, ha ezeknek a nem ritkán "gerjesztett" félreértéseknek a száma egyre kevesebb lenne a kutatási programmal, a térségében folyó országos jelentőségű, a nemzeti érdek megvalósítását szolgáló szakmai-tudományos tevékenységgel kapcsolatban."

(részlet „A térségben élők érdekeinek védelmében” című interjúból, amely Kovács Győzővel, Boda polgármesterével, a NyMTIT elnökével készült)

"... az idei nagyrendezvényre október első szombatján, a megyei Mediterrán Ősz helyi fesztiváljához kapcsolódva kerül majd sor. Mindkét helyszínen (Bodán és Kővágószőlősen) reggel zenés ébresztő köszönti a helyben élőket és a programokat."

(részlet az októberi nagyrendezvény előzeteséből)

Július 4-én, a Bodai Önkormányzatnál találkoztak a NyMTIT munkájában résztvevő polgármesterek és alpolgármesterek (Kovács Győző /polgármester-Boda/, Jónás József /polgármester-Cserkút/, Wagner Antal /polgármester-Hetvehely/, Kosztolányi Dezsőné /alpolgármester-Kővágóötös/ valamint az RHK Kht. és a Mecsekérc Rt. szakemberei. Kovács Győző elmondta a résztvevőknek, hogy a helyszíni bemjárásra a kutatási program hivatalos koordinációs értekezletén, július 1-jén hozott döntés alapján kerül sor. Az értekezleten a NyMTIT képviselője jelez-

te, hogy a Társuláshoz tartozó települések polgármesterei szeretnék megtekinteni a tárgyban szereplő objektumokat. Kovács László kutatásvezető hangsúlyozta, hogy a MECSEKÉRC Rt. mint a kutatások fővállalkozója, kész folyamatosan információt adni a területen élő lakosságnak, illetve képviselőinek a munkálatakról, akár azok helyszínén is.

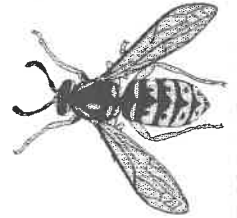
A helyszíni bemjáráson a résztvevők megtekintették az Egéd-2 jelű fúrás előkészületeit. A fúrási alvállalkozó előkészítette a területet, kiemelték a talajt az iszaptartályok számára. Hámos Gábor projektvezető (Mecsekérc Rt.) ismertette a helyszín földtani képét, a mélyítendő fúrás célját. Kiemelte, hogy a fúrás és a vizsgálatok befejezése után az iszapgödört visszatöltéssel megszüntetik, illetve a vegetáció helyreállítása céljából a Mecseki Erdészeti Rt. által megkívánt módon (tárcsázás után) hagyják el a fúrási helyszínt.

A résztvevők felkeresték a már elkészült Bak-5 jelű fúrást is. A szakemberek itt is röviden ismertették a fúrás célját, és az abban végzett vizsgálatokat. Elmondták, hogy a látogatás időpontjában a kútban szivattyúzási teszt és vízmintavétel folyik, amelyet a MECSEKÉRC Rt. alvállalkozója, a GOLDER Kft. végez. Ezen cég munkatársai bemutatták a mérési eredményeket is.

A NyMTIT képviselői megállapították, hogy a terepi munkálatok helyszíne rendezett, a kivitelezés a fővállalkozó által előre közölt módon folyik.

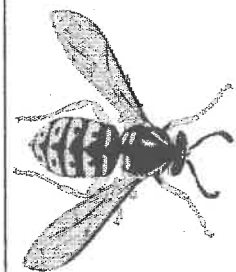
Darázscsapda

Ákarcsak tavaly nyáron, idén is júliusban tetőzött a darázsinvázió. Hetente több ember jelentkezett orvosi ellátásra kisebb-nagyobb reakciókkal. Jó esetben kis duzzanat, jelentkezik

égy fájdalommal, máskor nagyobb a dagadás mértéke, testszerte csalánkiütés tapasztalható. Súlyosabb esetben ehhez rosszullet, ájulás társulhat. Szerencsére ez ritkább. Ilyenkor a szokásos Calcimusc injekció megivása nem nagyon segít. Forduljunk orvoshoz. A kellemetlen rovarok irtására létezik spray, amelyet a fészkek közelébe kell kifújni az esti órákban. Olcsóbb, és jól bevált a darázscsapda, amelyet házilag is elkészíthetünk.

Vegyünk egy műanyag flakont. Középtájon körbe készítsünk lukakat, amelyekre a darázs befér. Az edény aljára töltsünk 2-3 ujjnyi sört, tegyünk bele egy kevés ecetet és cukrot.

A Mi iskolánk

Folytatjuk azon interjúk sorát, amelyet a kővágószőlősi általános iskolában végzett és ma már sikeres pályájukat járó egykori diákokkal készítettünk. E havi lapszámunk vendége Guhrné Mihelisz Eszter, aki a kővágószőlősi postahivatal vezetője. Arról kérdeztem, milyen emlékeket őriz az általános iskolában töltött éveiről, milyen szellemi útraválót kapott tarisznyájába az itt töltött nyolc év alatt.

G.M.E.: - Nekem csak szép élményeim vannak a kisiskolás éveimről, olyan felhőtlenül szabad és boldog gyerek voltam. Az iskolában végig nagyon jó tanulmányi eredményeim voltak, de ehhez nem kellett más, mint az órákon odafigyelés és otthon egy kis tanulás, leckeírás. Most, visszatérve azt mondom,

hogy rendszeres tanulással könnyedén el lehetett végezni az általános iskolát. Akkor még, amikor én jártam általános iskolába, a tanárok és a szülők mind nagyon odafigyeltek arra, hogy elkészüljön a házi feladat.

- Arra céloz, hogy más volt a szülők hozzáállása a gyerekek iskolai előmeneteléhez?

G.M.E.: - Igen, úgy gondolom. A szülők és a tanárok együttműködtek abban, hogy a lehető legtöbbet hozzák ki a gyerekekből. Emlékszem, volt olyan osztálytársam, akivel az anyukája minden délután leült és megtanulta a leckét, mert neki szüksége volt az otthoni segísége. Nekem a szüleim segítettek, ha szükség volt rá. Az általános iskolai évekről azért is nem őrzök talán olyan meghatározó élményeket, mert semmi megerőltető nem volt benne. A mai megváltozott világban mindenki feszültebb és a szülők talán kevesebb energiát tud-

nak a gyerekekre fordítani, türelmetlenebbek a gyerekekkel, és a tanárookra sokkal nagyobb elvárással tekintenek. Otthoni nevelési feladatok hárulnak át a tanárookra, de sajnos a velük szemben tanúsított tisztelet már nem a régi, nagyon korlátozott a pedagógus nevelési joga, hiába a magasabb elvárás.

Ami még szintén nagyon fontos, hogy a rendszerváltás körüli években mi gyerekek mind egyformák

tem, osztályfőnököm Gyenis Magdi néni felajánlotta nekem, hogy segít felkészülni a földrajz felvételire. Így visszaemlékezve ma is hálás vagyok neki, hiszen még kérni sem kellett és ő tudta, milyen követelményeknek kell majd a felvételin megfelelni. Rengeteget foglalkozott velem, egy héten két-három reggel is előbb mentem iskolába, amikor plusz órákat adott és segítséget a felkészüléshez. Ennek meg is lett

az eredménye, mert – mint később azt a középiskolában megtudtam – én írtam az évfolyamra felvételiző diákok közül a legjobb felvételi dolgozatot.

- Ez azért is nagyon nagy szó, mert a '90-es évek elején a Babitsba öt-hatszoros volt a túljelentkezés. Hogy teltek a középiskolai éveid?

G.M.E.: - Szorgalmas tanulással. Mert az igaz, hogy bejutottam és minden alapismeretem megvolt, de a középiskolában sokszorosa a tananyag az általános iskolainak, így ott már nem lehetett lazítani. Ahhoz, hogy megőrizsem a jó tanulmányi eredményemet, sokszor este későig is az íróasztal mellett ültem és tanultam.

- Olyan jó volt a középiskolai tanulmányi eredményed, hogy a tanáraid bíztattak, a győri postaforgalmi főiskolán folytasd a tanulmányaidat, ugye jól tudom?

G.M.E.: - Igen, volt erről szó, de én akkor már megismerkedtem Janival, aki azóta a férjem, és munkahelyet is találtam, így nem tanultam tovább.

Kedves Eszter, köszönöm a beszélgetést.

Kószó Emőke

voltunk, senki nem élt sokkal jobb anyagi körülmények között, mint a másik, így egymás közötti barátságaink is fesztelenebbek voltak, mindenkinek dolgozhattak a szülei, mert volt munkahelyük.

- Szerinted milyen szerepe volt annak, hogy helyben jártál iskolába?

G.M.E.: - Mivel nyolc évig szinte ugyanazokkal az osztálytársakkal jártunk iskolába, együtt játszottunk délután, együtt nőttünk fel, így az állandóság biztonsága az, ami szerintem fontos, talán ettől is tűnik olyan egyszerűnek és gondtalannak az az időszak.

- Kérlek beszélj arról, hogy a középiskolai előmenetelben milyen szerepe volt az itt szerzett ismereteknek.

G.M.E.: - Amikor pályaválasztásra került a sor és a JPTE (ma már PTE) Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola postaforgalmi szaka mellett döntöt-

Horvátországi nyár, 2004 július

Július elején lányom családjával együtt felkerekedtünk, irány az Adria. Isztrián, Krk szigeten már jártunk, most úgy döntöttünk, hogy távolabbi helyre, Közép-Dalmáciába utazunk.

A hírek szerint július 1-én átadták az autópálya déli szakaszt is, ami egészen Splitig vezet, kisebb megskatálásokkal.

Mi Barcsnál léptük át a határt, a határ menti falvak rendezettek, nyírják a fűvet, sok a virág. Az udvarokban is nyírt gyepp van.

Ami feltűnt, sok a bevakolatlan ház. Több faluban még látni szétlőtt épületet, lakóik vagy elmenekültek, vagy nem éltek túl a közelmúltban zajlott kegyetlen háborút. Az utakon sok mezőgazdasági gép közlekedik, itt úgy látszik, megéri a földet művelni.

Az autópályák jó minőségűek, a régebbieket újítják fel, és az újakat nagyon gyorsan építik. Pedig itt nem alföldi és lankás tájakon halad a pálya, hanem hatalmas hegyek, folyóvölgyek között. Ezért aztán vannak olyan rézek, amit nem tudtak befejezni, az alagút, vagy viadukt nem készült el. Több órányi autózás után aztán a magasban futó autópályáról egyszer csak meglátjuk a tengert, állítólag itt a legkékebb az Adria.

Egyik oldalon kopár hegycsúcsok, alattunk pedig az azúrkeék tenger. Itt délen már a településeken nem olyan nagy a „rend”. Sok a félkész ház, a fűvet sem nyírják, térdigérő gaz közterületen és magán területen egyaránt. A lakóházak körül is elég nagy a rendetlenség. De a természet csodálatos.

Hatalmas leanderek, olajfák, ciprusok, a házak falára felfutó bougenvilla, amit ugyan nálunk is lehet cserépben kapni, de nekem nem sikerült átteleltetni. Ez a püspöklika „virágú” növény, mint nálunk a vadszö-

lő kúszik fel a házak terméskő falára. Azért tettem idezőjelbe a virágot, mert ez tulajdonképpen a növény színes levele.

A szállodánk a Kastel Stari /öreg kastély/ nevű településen volt, egy nagy parkban a tengerparton. A ciprusok, tuják, tamariszkuszok között pálmák és leanderek pompáztak, a rekkenő hőségben kellemes árnyat nyújtva az épületeknek. A három épületből álló szálloda legrégebb szárnya még a Monarchia korában épült. A szobák részben felújítottak, egyszerű berendezésűek. A vendégek nagyrészt horvátok, néhány magyar családon kívül külföldi nem lakott itt.

Ami feltűnt, a horvátoknál nagyon sok a kisgyerek. Fiatal párok két kisgyermekkel - a mama pocakjában a harmadikkal - nyaraltak. A személyzet barátságos, az étteremben a pincérek magyarul köszöntek, mi próbáltuk ezt horvátul viszonzni. Mindenhol kint van a horvát címeres zászló, boltban, étteremben. Sok gyerek és felnőtt a horvát fociválogatott mezét hordja. A boltokban hazai sör, ásványvíz, sajtok stb. Multinacionális nagyáruház, étterem szinte nincs is. A sörözők teraszán, a rádióban nem angolul hablatyolnak, horvát könnyűzene és népzene szól. Az árak nagyjából megegyeznek a mieinkkel, de a benzin olcsóbb. Az itteni nyaralás nem drágább, - leszámítva az útiköltséget - mint nálunk a Balatonnál. Kirándultunk Trogir óvárosába, voltunk Splitben és megnéztük a Krka vizeséseket is.

A horvátoknak sikerült tíz év alatt csodát művelni: a háború sújtotta országból, - bár még sok a tennivaló - egy lendületesen fejlődő, virágzó turistaparadicsomot varázsolni.

dr. Pallós Zoltánné

A finn testvérkapcsolat kezdetei

Hetekig tartó előkészületek után 2004. július 03.-án a kora hajnali órákban útnak indult 7 fős küldöttségünk Rautioba, azzal a feladattal, hogy leendő testvérközségünk lakói számára egy kiállítás és bemutatóprogram keretében ízelítőt adjunk Magyarországon, azon belül Kővágószőlős kultúrájáról, hagyományairól és lakóiról.

Utunk résztvevői Rautio község meghívásának tettek eleget azzal, hogy az ott évenként megrendezett „Rautio-héten”, mint díszvendég részt vettek. Az út teljes költségét EU-támogatásból Rautio község finanszírozta a csoport részére, mely tagjai voltak: Dani Béláné, Nádasdy-né Farkas Márta, Ivánné Sándor Ildikó, Kató Zsuzsanna, Hegyi Ferenc, ifj. Bogdán Jenő és Varga Géza.

A repülőút meglehetősen hosszú volt, s a teljes szombati napot utazással töltöttük. Este a repülőtéren Alpo Murtoniemi, a falu vezetője és Esa Aunola, az út szervezője fogadtak minket. Egy órányi utazás után végre megérkeztünk Rautioba, ahol a kultúrházban vacsorával vártak minket. A késő esti időt csak a fáradtság érzékelte, mivel ebben az időszakban Finnországban ún. "fehér éjszakák" vannak, vagyis éjjel is világos van, mely számunkra meglehetősen szokatlan volt.

Vasárnap délelőtt busszal jártuk be a falut, mely merőben más, mint a Magyarországon megszokott. A faházak - mert kivétel nélkül mind az - több 100 méter távolságban helyezkednek el egymástól, s köztük gyönyörű zöld legelők, erdők terülnek el.

A legtöbb ház hagyományos mély bordó színre van festve fehér ablakokkal mely egy sajtóságos képet ad a falunak. Rautio központjában kultúr-

házzal egybeépített sportcsarnok helyezkedik el, mögötte egy szabadtéri sportpályával, mellettük egy fából épített templom és élelmiszerbolt található.

A falunak két iskolája van, ahova a környező településekről busszal és taxival járnak a gyermekek.

A délutáni órákban berendeztük a kiállítási standot, mely paravánjainak alapját a magyar nemzeti színek adták. Ezeket képeket helyeztünk el községünkéről, köztük egy légifelvételt Kővágószőlősről, melyet nagy érdeklődéssel szemléltek a vendégek, hiszen számukra furcsa volt a szorosan egymás mellé épített lakóházak látványa. A többi paravánon az előkészületek során a falu lakóitól rendelkezésre bocsátott kézimunkák kerültek, úgy mint gyöngykeszerek, horgolások, csipkék, mézeskalácsok, festett tojások. Vendéglátóink is készítették két paravánt, melyen a Magyarországon tett látogatásuk fotói és a testvérközségi kapcsolat szándéknyilatkozatának dokumentumai kerültek kihelyezésre. A stand előtti asztalokat nagyanyaink keze munkáját dicséret népi motívumokkal szőtt, himzett terítők díszítették, melyeken Kővágószőlősről készült prospektusok - melyeknek szinte teljes szöveganyagát a küldöttség résztvevői állították össze - jelvények, kulcstartók társaságában sorakoztak. Csuhe bábok, virágok, díszítették a fonott kosarakat. A látogatók szívesen vitték magukkal az aprólékosan díszített mézeskalácsokat, s a kézműves bemutatók során készült csuhé virágokat, bábákat, a festett tojásokat melyek díszítésével maguk is szívesen próbálkoztak. Megismerkedhettek a gyöngyfüzés rejtelmeivel is, és nagy figyelem kísérte a fafaragást bemutató programot is.

(folytatás a 7. oldalon)

(folytatás a 6. oldalról)

Óriási sikert aratott az előadott műsor, mely során magyar és cigány dalokkal, sanzonokkal, gitárdallamokkal, s magyar táncokkal ismerkedhettek meg az érdeklődők. A bor és pálinkakóstoltatás, ill. a kézműves bemutatók alatt Kővágószőlősről készült videofilm is szórakoztatta az érdeklődőket, s a teljes hangulatot a népzenei aláfestés biztosította.

Hétfőn a csoport Ylivieska városában, a helyi EU intézményben egy előadáson vett részt, mely témája a megye EU lehetőségei, s a támogatások felhasználása volt. Itt megtudtuk, hogy az összegek nagy részét utak felújítására, vállalkozások támogatására, lovas-, kerékpáros túrák, s ahhoz kapcsolódó szolgáltatások kialakítására fordítják.

Délután egy régi malomból kialakított kávézóban voltunk mely szintén EU támogatással valósult meg. Itt előadást hallottunk Kangas és Boda községek testvérkapcsolatáról. Az időjárás sajnos nem volt kegyes hozzánk, mert szinte megállás nélkül esett az eső, s kb. 17C fok volt csupán a hőmérséklet ebben a finn nyári hónapban.

Ezután a város evangélikus fatemplomába látogattunk, mely tornyában az egyház régi tárgyaiból kiállítást rendeztek be, így hasznosítva ezen helyiséget is.

Vacsorára Esa Aunolához voltunk hivatalosak, ahol kitűnő vendéglátásban volt részünk, felejthetetlen estét töltöttünk el nála, s külön megtiszteltetésnek számított hogy otthonába hívott meg minket.

A keddi napot szinte teljes egészében Kalajokiban, egy tengerparti fürdővárosban töltöttük. A 9000 lakosú várost a hal folyó szeli át, régi és új városrésze barátságos hangulatot áraszt. A lakosok 46%-a turizmusból, s az ehhez kapcsolódó szol-

gáltatásokból él. A téli hónapokban, amikor a turizmus szinte teljesen leáll, az emberek 12%-nak egyáltalán nincs munkája.

Idegenvezetővel tekintettük meg a város első iparral foglalkozó családjának otthonát - eredeti berendezéseivel együtt - mely ma a város tulajdona, s múzeumként működik, mivel a család egyenes ágon kihalt. A ház megtekintése során képet alkothattunk az akkori család életviteléről, életstílusáról.

Ebédre a SaniFani fürdőkomplexumban a város polgármestere, Jukka Puskari látott minket vendégül, akinek átadtuk Sándor Tibor polgármester válaszlevelét, majd a küldöttség résztvevői egyenként az általuk képviselt tevékenységi körökről tartottak rövid ismertetőt. Megtudtuk, hogy az időjárás itt is nagyban befolyásolja a fürdőbe látogatók számát annak ellenére, hogy a szabadteri mellett fedett résszel is rendelkeznek s különböző vízi attrakciókkal szórakoztatják a kikapcsolódásra vágyókat.

A fürdő körül a tengerpartig óriási területen szebbnél szebb nyaralók - természetesen fából - és kempingek épültek, ahol közel 160.000 fő pihenhet.

Kora délután hajóra szálltunk s egyórás út után eljutottunk Kallah szigetére, mely már az 1500-as években lakott volt. Területe 3,5 ha „fénykorában” 400 lakosának 150 hajója kötött ki a part mentén.

1720-ban a svéd király a területet örökre a finn halászoknak adományozta, s jelenleg is azok leszármazottai rendelkeznek a házakkal. Rajtuk kívül csak turisták látogathatják a szigetet, de ők sem szállhatnak meg itt. A területen sem ivóvíz, sem áram nincs, erős szél fúj, mely zúgása egy alapzajt ad a teljes szigetnek. Első temploma 1660-ban épült, a jelenlegi templomot 1780-

ban építették a sziget legmagasabb pontjára. A lakók kizárólag halászatból és fókavadászatból tartották fenn magukat.

Itt ma 30 ház áll s a kifogott halat felfüstölik és helyben árusítják.

A szerdai napunk meglehetősen mozgalmasan telt. Meglátogattunk egy üzemet, ahol a szőrméjükért tartott állatoknak eledelt készítenek. Ez egy nem túlságosan bizalomgerjesztő massa, mely hal, gabona, fehérje és vitaminok keverékéből áll, mely tartályautóval kerül kiszállításra a megrendelő részére. A látogatásra a helyi területi vezető kísért el minket, akihez az 1700 finn farmer közül 700 állattartó tartozik. Ellátogattunk egy farmra is, ahol róka, mosómedve és nerc tenyésztésével és tartásával foglalkozik a farmer. A több ezer állat hosszú fedett ketrecekben él. Délután készültünk az esti bemutatóra, s nekiláttunk a gulyásleves főzéséhez, mely a műsor utáni kóstoltatás során kerül felszolgálásra. Kíváncsiak voltunk, milyen fogadtatása lesz a fűszeres, paprikás ételnek, mely semmiben sem hasonlít a finn ételek izvilágához. Közben egy újságíró cikket írt a küldöttségről, s fotót készített a csoportról az iskola konyhájában készülő gulyással teli fazék mellett.

Este hatalmas érdeklődés mellett ismét előadtuk a teljes műsort. Meglepetésünkre a vendégek nem férték be a terembe, s kamerákkal, fényképezőgépekkel felszerelve próbáltak minél többet megörökíteni a látottakból. A teljes műsort nagy érdeklődéssel figyelték kicsik és nagyok, s a gitárzenével kísért néptánc bemutatót teljes egészében végigtapsolták. A látogatók között jelen voltak olyan vendégek is, akik előadásokat tartottak számunkra, jelenlétük és érdeklődésük nagy megtiszteltetés volt számunkra. A

gulyás mindenkinek nagyon ízlett s az utolsó cseppig elfogyott.

Csüörtökre nem volt betervezve bemutató, s egy iskolába látogattunk el, mely ipari-, turisztikai- és kertészeti részleggel működik. Az iskolában 500 diák tanul 70 tanár irányításával. Megtekintettük a teljes automatikával felszerelt fóliasátrat, melyben paradicsomot, uborkát és paprikát biotermesztéses módszerrel nevelnek. Üvegházukban virágok, szabadföldön sárgarépa és hagyma termesztésével foglalkoznak, melyet az iskola kis boltjában értékesítenek. Az iskola tökéletesen felszerelt termeit, gyakorlókonyháját is láthattuk. Este a 'Rautio-hét' egyik programját, az evezős versenyt néztük meg. Meglepő volt számunkra, hogy hétköznap este a falutól kb. 20 km távolságban megtartott rendezvényen ilyen sok ember vesz részt, nálunk egy rendezvény megtartása ilyen időpontban elképzelhetetlen lenne. Megtudtuk, hogy az emberek kihasználják ezt a „nyári” időszakot, amikor világos van és a szabadban lehetnek. Náluk ugyanis már augusztusban beköszönt az ősz s a téli hónapokban 11.00-15.00 óra között van viszonylag világos, egyébként teljes sötétség és a hó uralja a vidéket. Amint láthattuk és tapasztaltuk, itt a nyár sem a mi elképzeléseink szerinti napsütéses időszak, mivel ekkor is annyi eső esik, hogy az állatoknak a lekaszált fűvet sem tudják szénának megszáritani. Ezért a lekaszált fű zölden van bebálázva és fóliázva, melyet hangyasavval tartósítva raktároznak el a hosszú téli hónapokra. Gyümölcs is alig terem náluk, s azok választéka a boglyós gyümölcsökből kerül ki, mint pl.: áfonyafélék, ribizli, szamóca. Este egy vadászkunyhóba voltunk hivatalosak, melynek közepén szabad tűzön

(folytatás a 7. oldalról)

öntöttvas serpenyőben sütöték számunkra a szarvasmáját és bélszint, mely ott is különleges ritka fogásnak számít. Az azt követő sörözés és pálinkázás megtette hatását, kölcsönös finn és magyar dalokkal mulattuk az időt.

Pénteken a délelőtti órákat Ylivieskában töltöttük, voltunk egy ifjúsági házban, mely tökéletes felszereléssel és berendezéssel áll a fiatalok rendelkezésére. Ezután egy óvodában jártunk, mely egy családi házban került kialakításra, ahol a gyerekek otthonos családi légkörben érezhetik magukat. A gyerekek együtt vannak, nincsenek csoportokba osztva, az óvónők maguk készítik a gyerekeknek az ételt, ahova a kicsik is bemehetnek, de egy óvónőre maximum 4 gyermek juthat.

Rautio egyik iskolájában vacsoráztunk, ahol tájékoztatást kaptunk arról, hogy

iskolájukat 1886-ban alapították s a falu 2 iskolájába 60-60 gyermek jár. 1-6. osztályban mindössze 3 tanár tanít.

3. Osztálytól angol nyelvoktatás folyik melyet ugyanaz a tanár oktat mindkét iskolában. A tanítás augusztus közepétől május elejéig tart s a jelenlegi igazgató is akkoriban ebben az intézményben volt tanuló.

A falu vezetői a vacsora után elbúcsúztak a küldöttség tagjaitól, mivel a holnap nap sűrű programja azt későbbi időpontban már nem teszi lehetővé.

Este zongora koncertet hallgattunk a rautioi templomban.

A hét végére meglehetősen fáradtak voltunk már, de mégis a szombati program volt a legzsúfoltabb.

Délelőtt Rautióban tartottunk ismételt egy bemutatót, s a nagy érdeklődésre való tekintettel átköltöztünk

a sportcsarnokba, utána Kalajokiba utaztunk, ahol egy programsorozat résztvevőiként egy 15 perces műsort mutattunk be. A látogatók kíváncsian lapozgatták a kiosztott Kővágószőlősről szóló finn nyelvű prospektusokat.

A bemutató után visszautaztunk Rautióba, s nekiláttunk a pörköltfőzésnek, melyet az esti bemutató után kínáltunk a vendégeknek. A műsor az előzőekhez hasonló sikert aratott, s a pörkölt is úgy elfogyott mintha soha nem is lett volna.

Valamennyivel éjfél előtt elkezdtük lebontani a standot, készülve a másnapi hazautazásra.

Vasárnap délelőtt indultunk útnak, egy hosszú és fásaszító utazás után teli élményekkel késő éjjel érkeztünk haza Kővágószőlőre.

A Rautióban eltöltött hét folyamán betekintést nyertünk egy teljesen más termé-

zeti és környezeti adottságokkal rendelkező ország és nép életébe, hétköznapjaiba. Vendéglátóink végtelen kedvességgel, vendégszeretettel fogadtak minket és látogatásunk teljes ideje alatt maximális odafigyelést tanúsítottak irántunk.

Köszönjük, hogy lehetőséget kaptunk és képviselhettük Kővágószőlőst, s reméljük a két község között partnerkapcsolat alakul ki, hiszen mindkét fél számára érdekes felfedeznivalókat tartogat a másik nép kultúrája szokásai és életvitele.

A küldöttség résztvevői ezúton is szeretnének köszönetet mondani mindazoknak akik rendelkezésünkre bocsátottak különböző tárgyakat, kézimunkákat s ezzel elősegítették munkánkat, s hozzájárultak a kiállítás anyagának színesebbé tételéhez.

Ivámé Sándor Ildikó

(folytatás az 1. oldalról)

Környezetvédelmi nevelés és vetélkedő az általános iskolában

Vancsa Gyuláné, Illés Zoltánné, Fábos Gáborné, Dvorácskó Erika, Pók Csaba, Miheliczné Hegyes Margit véget érni nem akaró, nehéz feladat elé állítottak. A vetélkedők kiértékelése után a győztes csapatok értékes és hasznos ajándékokat kaptak. Következő kategóriákban történtek díjazások:

Alsó tagozatosok: Szófejtő játék: 14 díj, TOTO: 7 díj, Házi feladat: 10 díj.

Felső tagozatosok: Szelektív hulladékgyűjtés: 7 díj, Komposztálás: 7 díj, TOTO: 7 díj, Házi feladat: 10 díj.

Az összesített eredmények alapján kategóriánként a legjobbak eredményeit érmeikkel ismerték el.

A vetélkedőn nyújtott teljesítmény, a házi feladatként megoldott feladatgyűjtemény és az egész tanév alatt tanúsított környezetvédő magatartásért járó:

„2004 Év Környezetvédője” serleget idén Pál Nikolettá 8. osztályos tanuló nyerte el.

A vetélkedő eredményei alapján megállapítható, hogy a gyerekeket komolyan érdekli a környezetvédelem. A korosztályukból adódóan legtöbbször csak a közvetlen környezetében ismeri fel a hiányosságokat. Bízunk abban, hogy a jövő e generációja sokkal tudatosabban fog odafigyelni a környezeti problémák kezelésére, de ezen az úton való elindításhoz a szülőknek, tanároknak, társadalmi szervezeteknek, az egész felnőtt társadalomnak komoly, példamutató feladatai vannak.

Horváth Jenő ZSBK környezetvédelmi munkacsoport

A Szent István napi hivatalos ünnepség augusztus 20-án 9 órakor lesz a község főterén. Utána kenyérszentelő szentmise a katolikus templomban 10 órakor.

Augusztus 21-én fotókiállítás, majd szeptember 4-én a Medgyesi Ferenc alkotótábor képeiből nyílik tárlat a kultúrházban.

MATÁV közlemény!

A MATÁV tájékoztatja azokat a kövágószőlősi lakosokat, akik szélessávú Internet hozzáféréshez (ADSL) kívánnak hozzájutni, hogy mielőbb jelezzék igényüket vagy a MATÁV felé, vagy az AXELERO (www.bolt.axelero.hu) honlapon. Ez azért fontos, mert minél több igénylő jelentkezik, annál előbb tudják az igényeket kielégíteni.

A Baranya Megyei területfejlesztés Tanács döntése

A Területfejlesztési Tanács július 8-án döntést hozott az idejű céljellegű decentralizált (CÉDE) és a területi kiegyenlítést szolgáló (TEKI) fejlesztési célú támogatási keretre első ütemben beérkezett pályázatokról. Ami Kővágószőlőst érinti: CÉDE pályázatra 2 millió forint támogatás. A tornaterem tetőzetének felújítására idén 1,3 millió, jövőre 700 ezer forint jut belőle.

Futács Marianna fedrász
augusztus 9-22-ig zárva. Nyitás
augusztus 23-án 16 órakor.